

Kiss László

XX. századi apokalipszis

Agyamban rettentő sejtés fúr lyukat, idegeimre naponként csontosul rá egy újabb rettegés-réteg, éjszakánként láncolpas víziók hajszolnak; a terepszínüvé álcázott földgolyóról, a csatornába, és pocok-vájat fedezékekbe szorult emberiségről, virágos, birkanyójas, furulyaszós rétekről, melyek alatt széthasad a föld, hogy kiakadjon az utolsó halál roppant gépesített sáskahadát. Emberekről, akik mint esküvőjük a fényképésznél belevigyorognak a nap-fényű vakuvillanásokba, míg el nem fújja a bomlott fintort a légnyomás. A hangszorókból — mint végítéletkor az Úr szava — győzelmi jelentés bömböl — a kozmikus csöndbe. Aztán lejár a lemez.

Bokros János

Mecseki rigmusok

Abaliget

Fűzfák alatt baba libeg,
a karján egy baka liheg,
akit lassan ballagva
bevezet a barlangba.
Abaliget, Abaliget,
patikaszer a te likád!

Bangyahegy

Tetején egy hangya megy
Nagyobb a hegy, mint a hangya,
aki másképp látja, bandzsál

Bános

Mondja kérem, mit csinál ott
az a sok turbános?
Török filmhez statisztál
és földet tűr Bános!

Bodolyabér

Száz forint a rokolyabér!
Tán sok érte?
Ha csóró vagy, ne vedd bérbe!

Cserkút

Cserzővágák vederszámra
merik ott a csert,
ha megúnják, be-bekapnak
egy-két pofa sert.

Kishajmás

Kishajmás, Nagyhajmás,
vadászat és szoknya terén
megy ám itt a földhajtás!

Kovácsszénája

Elfogyott a kovács szene,
szénával tüzelt az árva,
így, nem lévén eledele
mind megdöglött a marhája.

Kövágótöttös

Ki volt a töttös?
Az a nagylöttös!
Baltájával követ vágott,
és mindenkit fejbe vágott.

Magyarhertelend

Bolond magyar — fertelem! —
mint a hőrscök, hertelen!

Magyarszék

Legjobb szék a magyar szék,
szálka rajt a nadrágfék!

Szentlőrinc

Ha szomjas vagy, Szent Lőrinc,
dinnyét kapsz, de pezsgő nincs!
Meglélve mellélelve,
mit műveltél szent létedre.

Tekeres

Turistaház, Tekeres,
gondnokasszony takaros,
engem, pajtás ne keress!

Zsongorkő

Azt mondja a Tündibüdi,
hogy neki már Csongor kő!
Nyalka, dali,
az se baj, ha havannai.

László Zsolt

Csak egy kis vers

Meglél szerelmes éhesen az alkony
Mint sugarak lehajolnak a lombok
Döng és zizeg ez a nyári parázs
Halkan idézi szemednek bársonyát

Tévedéseimből gyűlt mélyvízű tó
Mégis sebemről késik a fájdalom
Látok szörnyű mélységet a kéken át
Most már csak emlékezhetsz mint a virág —

Meglél szerelmes éhesen az alkony
Döng és zizeg ez a nyári parázs
Halkan idézi szemednek bársonyát

Följebb menekszik a párasugalom
Hozzám elítélre száll, mint a halál
Halálomban az életem Te voltál —

Csárda a Holdvilághoz

— Mi a hézag, pajtás? Ne búsulj, igyál inkább!

Kovács G. Pali motyogott valamit, elérzékenyülve a vállára nehezedő baráti kéz súlya alatt.

— Ígyak, azt monddod...? Hát iszom is... Még egy sört.

— Konyakot igyál inkább, az hamarabb fejbevágná...

Szokola Józsi nem önzetlen barátságából biztatott az ivásra. Tavasztól ő és felesége vezették a Tisza-széli halászcárdát. Jó hely volt, forgalmas, emberemlékezet óta itt volt az átkelőhely, valaha csónakokkal eveztek át az utassal, aztán komp hordta a gyalogutast, meg a megrakott szekeret, újabban autót. Révészék húzták a kifeszített kötél segítségével a vízijárművet, s illett az utas férfinépek beállni segíteni.

Most már gép végzi el mindezt. Csak a csárda maradt a régi, a folyó partján, a „Holdvilág”. (Ki tudja, miért kapta e romantikus nevet? Tán egy szép csárdásné emlékére?)

Szokola Józsi jó üzletember volt. Felvirágoztatta a csárdát. Azontúl a falu férfinépe nem röstelt még napközben sem biciklire kapni, hogy felkerekedzen a csárdába, ahol mindig volt sült hal, halászlé meg jófajta friss habos sör.

— Egy felest...! — kapta el a kabátját Szokola egy arra siető pincérnek.

— Már is — szólta az és elviharzott.

A pincérek tulajdonképpen haverok voltak, akiknek Szokola egy bűdös vasat nem fizetett, csupán a lehetőséget adta meg, hogy megszerezze a mindennapi borraivalót. Az volt az övék. Ha megérte nekik, megérte. Ha nem?...

A dolog úgy festett, hogy megérte, mert a haveri körből mindig akadtak jelentkezők, akik a nagyobb forgalmú estéken, hétvégeken „besegítettek”.

— Halat nem akarsz? Most sült ki. Jó fokhagymás csuka. Ilyet nem sült neked otthon az asszony, hallod-e? — Hozzál...

— Mennyit? Egy jó nagyot?

— Egy jó nagyot...

— Hej! — rikoltott Szokola a pincérfiú után. — Hozzál Palinak egy szép nagy csukat!

— Mi a baj, pajtás?

Kovács G. Pál hallgatott, pedig igencsak részeg volt már. Olyan állapotban, amikor a legnagyobb barátok zások születnek, s amikor vadidegen emberek kitergetik legféltettebb titkaikat. Neki azonban olyan titka volt, amit még így részegen sem akart mások orrára kötni. Pedig tudta azt már az egész falu. Különösképpen tudta Szokola Józsi. Hogyan is lehetett volna egy titok, ahol annyi részeg fecsegő ember megfordul?

Hogy Kovács G. Pali most szabadult másfél év után és persze, nem vették vissza a régi helyére. Hogy is vették volna? Ráfázott pedig, mert az a hely aranybánya volt. Egy falusi vágóhid, ahol a feleség a könyvelő. Na aztán, meséljenek csak arról, hogy nem veszi észre az asszony, hogy ni csak, a kamrában öt mázsa zsírral több van. Vagy oldalszalonnák, kolbászkok lógnak.

De tény, hogy csak a Palit ültették le.

Senki sem tudta pontosan, mennyit tudtak rábizonyítani.

Másfél évet azonban nem adnak semmiségért — így az emberek.

A pincér megjelent a halál és a fél konyakkal.

— Tessék, Palikám... Pali felhajtotta az italt.

Egyszerre. Aztán belecsócsált a halba.

— Na, ennek vége.

A gát felől egy piros Skoda közeledett. Fiatalasszony szállt ki belőle és tétován körülnézett. Aztán határozott léptekkel megállt Kovács G. Pali asztalánál.

— Pali... Gyere haza... Gyere szépen haza...

— Haggyál... — kalimpált a részeg hevesen.

— Margitkám, várjon csak, majd segíték — készségeskedett Szokola széles mosollyal. — Nem részeg ám, csak nagy a meleg. Otthon hűvösre vigye, majd rendbejön...

Nagyehezen begyömöszölték a Skodába, s a fiatalasszony mérgesen gázt adott, finom szemcsés homokot kavarva maga után.

A jelenlevők és a csárdabeli vendégek most már szabadon tárgyalhatták a históriát.

— Komám — szólta egy harcsabajszerű férfi, a szomszéd asztalnál ülő kék trikóhoz intézve szavait — jártál te már valaha is a Paliék lakásában? Elállna a lélegzeted is. Vagy ott szoba, fürdőszoba az emeleten is. Virágos csempékkel a mennyezetre. Hát miből? Kérdem én pajtás, miből?!

— Hát tán a disznókból.

— A disznókból? Persze..., jól adod. Csakhogy a disznókat két éve állította be, a házat meg már vagy négy éve felépítette.

— Senkinek nincs annyi disznaja mint neki — replikázott most már egy másik asztaltól is egy borízú hang.

— Vett egy öreg házat nagy portával a Hatkapuban. Ott is hizlalásra rendezkedett be. Önetetés, önitatás. Ha száz disznaja nincs, akkor egy se. Valóságos csordát hajtottak a múltkor is leadni.

— Hát azt hallottátok-e, hogy ott is épített egy hatalmas házat?

— ...négyezret fizet az

alkalmazottjának, a disznógondozásért.

— ...meg amit még a vágóhídról elvaklizott...

Valaki fizetett, s hazafelé indult.

— Nem szereti hallani — hangzott az egyik asztal mellől.

— Nem hát... Alighanem neki is vaj van a fején. Az idén mind a két fiának új autót vásárolt. Csak úgy zsebből. Értitek? Annak a két szarházinak. Merthogy dolgozni még nem tudnak. De már flancolni, autóval furikázni a nőket, azt igen.

— Eladta az apósa házat. Abból van a pénz — mondta egy jól értesült, magasra tartva a teli sörösüveget.

— El ám! A pénzt meg megtartotta. Az öreg meg benn van a szociális otthonban.

— Majd odakerül ő is. Úgy lehet, nem is soká!

A konyha felől izzadtan, piszkos trikóban jött a „főnök” s nagy hangon bejelentette, hogy elkészült a halászlé, friss tiszai pontyból, kinek hozhat?

Az első adaggal már fel is tűnt az egyik pincér és az öreg, hatalmas könnyehullató fűzfák alatt egyre-másra emelkedtek magasba a kezek.

— Nekem is! Ide is egy jó adaggal...

Szokola Józsi elégedettnek látszott. Fogott az étel, fogott az ital. Rádásul alkonyodott már, a Tisza fölé finom fátyol ereszkedett. Rövidesen újabb vendégek várhatók, férjek és feleségek, akik leugranak egy pohár sörre, s aztán éjjelbehajló dalolás kerekedik.

Húzza már Árpád cigány, a pihenőkben pedig bekapcsolta a magnót, mert a fiatalok már nem szerették apáik, nagyapáik zenéjét. Fehér ruhában, drága butikholmikban jöttek a lányok is, a fiúk is, összetolták az asztalaikat, a baráti társaságok, s a pincérek ládáiban cipelték ki a söröket. Aztán csak be az asztal alá.

Tizenegy óra tájt a főnök kiadta az eligazítást a pincéreknek.

— Itatni a vendéget! Vigyék a jugó sört! Meg a

konyakot! — Fáradt volt. Már alig állt a lábán. Arcán hetes szakáll, szeme alatt mély karikák.

— Haver — mondta egy barátjának — itt aludnék el azonnal. Egy hetet. Legalább egy hetet végig tudnék aludni.

— Hát a városi zöldségüzlet? Azt felmondtad?

— Mit képzelsz, édesapám — mondta kissé gyonyoros kesernyős mosollyal. — Feladni? Ami egyszer a kezeden van? Amit egyszer már megfogtál, megkaparintottál. Azt már nem ereszted! A zöldségszobát a menyemre bízta.

Jött Lédi, a kutya, és lapos, hűsleges pillantásokat vetett a gazdájára.

— Álmos vagy, Lédi?

A kutya az ölébe ugrott.

Egy vendég csokoládét kínált a kutyának. Lédi be-majszolt két szelettel, aztán belelefetyelt a sörbe is, amit az egyik káposztos vendég nyújtott felé.

A konyhából egy idősebb nő jött elő, szakadt róla az izzadság. — Józsi — mondta — elfogyott a hal, több rendelést ne fogadj el. — Bözsi néni távoli rokon volt, kis nyugdíjjal, jól jött hát neki az itteni munka, teljes ellátással, meg némi kis pénzzel. Igaz, keményen kellett dolgozni, azt a sok rohadt dög halat nem leányálom pucolni, a kezéről semmiféle szerrel le nem mosza a halszagot.

A komp már rég pihent, hazamentek a révészek, csak az örkutya ugatott vesztül. Megszokhatta volna pedig már, hogy a tétova léptekkel elhaladó nótázók csak az éjszaka csendjét verik fel, végighaladva a gáton, s a falu utcáin.

Nem sietette a vendégeket. Tudta, ide az isten háta mögé aligha jön ellenőrzés, hogy betartotta-e a zárórát. Na és ha jönne? Hát kap egy jó tejföls csukát, vagy halászlét, meg sört, amennyi belefér. De nem jön. A vendég az csak igyon, és fizessen. És minél rézegebb, annál többet fizet.

Lédi, a kutya, már elhelyezkedett a hátsó ülésen.

— Vezess te — mondta Szokola a feleségének, noha látta, hogy Erzsébet is alig áll már a lábán. Ő állt egész nap a söntés mögött, mérte a féldeciket, bort, meg csapolta a sört.

Elmúlt már egy óra jóval, mire hazaérték a szomszédos városba. Le kell mosni magukról az aznapi koszt, port is. Kora hajnalban pedig már hozzák a halat. Másra nem lehet bízni semmit. Mindent csakis magának kell intézni. Aztán meg jönnek a sörrel. S kezdődik a verkli előlről.

— Megyünk az idén üdülni? — kérdezte Erzsébet. — Fáradt vagyok. Meg a gyerekekre is ráférne.

— Elment az eszed? Most, amikor így megy az üzlet? Talán majd a télen.

Erzsébet tudta, hogy nem lesz belőle semmi. Télen meg ott az iskola, meg a zöldséges üzlet. Semmire sem érnek rá lassan. Harmadik hete olvassa már azt a nyomorult krimit is...

— Mennyi jött össze ma?

— Jó napunk volt — mondta az asszony egy ásitást nyomva el. — Ez volt eddig a legerősebb.

Balázs Katalin

Matisse: Akt